

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 839 sahifa.

2025-yil, 18-oktyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o'g'li	
TO'LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o'g'li	
O'ZBEKISTON SANOATINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA KAMBAG'ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Kushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'ydinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA YERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	240
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO'LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA "YASHIL" MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoz Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO'JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS' APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma'mirjon o'g'li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Тохинова Гуллола Миркамолевна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA'LIMI BITIRUVCHILARINING O'RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO'NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидрахаловна	
QISHLOQ XO'JALIGI TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLİYAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA'LIM YO'NALISHLARINI YO'LGA QO'YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	329
Turg'unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI.....	338
Z. Teshayev	
O'ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	343
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	349
Ismailov Allayor Rashidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	355
Yusupov Farxod Adamboyevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO'NALISHLARI	359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	363
Saatmurotov Shohrux Zafar o'g'li	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO'SHIMCHA IMKONIYATLARI TO'G'RSIDA.....	374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA "XIZMATLAR IPOTEKASI" MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI	379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	
ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ.....	384
Суюнов Шохзодбек Мурод угли	
XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA)	389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBGA OLIISHDA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH	395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	399
Muminov Sherzod Kholmirzaevich	
DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT	404
Azimov R.B.	
AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH	409
Xolto'rayev Islom Ilhomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI	416
Sayipov Begzod Rahimovich	
TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI	422
Sadikov Iskandar Gayratovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	427
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o'g'li	

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	433
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI	438
Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li	
РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ	446
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI	454
Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li	
TURISTIK KLASSTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	458
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI	462
Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi	
XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEKANIZMLARI	467
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	472
Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMI	478
Ho'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI	483
Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna	
"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES"	485
Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI	493
Abduraxmonov Akmal Nurmat o'g'li	
GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI	498
M.Sh. Tolipov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	504
Буранбаева Шоира Рустамовна	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	508
Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li	
YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI	513
Aknazarova Zebiniso Bagdadovna	
ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI	518
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI	524
Salimov Burxon Abubakirovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	530
Berdiyeva Aziza G'anisher qizi	

SIRKULAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI	535
Sodikov Zokir Rustamovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME'YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH	541
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
MINTAQA OZIY-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH	548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna	
XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O'ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI	555
Qodirjonov A.M.	
TO'QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI	559
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА	564
Салихбаев Нурсултон Равшанович	
IJTIMOIIY HIMOYA TIZIMI VA IJTIMOIIY TIBBIY XIZMATLAR O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI	572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich	
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB BARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА	577
Еримбетова Улбосын Маратовна	
TASHQI SAVDO VA INVESTITSIYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	582
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
"O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESLAR UCHUN SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIVAVIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH"	586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o'g'li	
FARMATSEVIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
O'ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI	596
Ergashev To'liqin Shokirovich	
HUDUDIIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
ISLOMIY MOLIIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O'ZBEKISTONDA MOLIIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIIYA QILISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	606
Xodjayev Aziz Shovkatovich	
MAHALLIIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI	611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH	617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	623
Хошимова Камилла Навфал қизи	
IMITATION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI	633
Qodirov Zohidjon Eralievich	

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	637
Turdiboyeva Kumush Erkinovna	
SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI	648
Elbaeva M.R.	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	653
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI	657
Achilov Ilmurad	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	663
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Sapayev Axmed Durdibayevich	
SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO'LLASH.....	674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	681
Abdullayev Shaxzodbek	
ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN	686
Shaymanova Nigora Yusupovna	
MAKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOL VA JAMG'ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O'ZBEKISTONDA O'ZGARISHI TENDENSIYALARI	691
Rustamov Narzillo Istamovich	
CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA "BIG MIDDLE" NAZARIYASIDAN FOYDALANISH.....	697
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI	701
Ermetov Amirbek Ismailovich	
FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO'YICHA XITOIY TAJRIBASI	708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR.....	712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova	
TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI	725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
BURNOUTNING OLDINI OLIH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI	731
Ergasheva E'zoza Dilshod qizi	
O'ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLIHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O'ZARO INTEGRATSIYASI	742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	748
Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI	754
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
ВОЗОБНОВЛЕНИЕ ДОБЫЧИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ИЗ ТРЁХ СКВАЖИН УЧАСТКА ХОДЖАСАЯТ ГКМ ДЕНГИЗКУЛЬ	758
Набиев Шахзод Темурович, Иргашбаев Шохрух Фаррух угли, Маннафов Улугбек Умар угли	
MADANIY TURIZM INDUSTRIYASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	764
Toxirov Dilyor Davlatovich	
MOLIYAVIY AUTSORSING NAZARIYALARI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	768
Babadjanov Umidbek Kamildjanovich	
TURIZM – TARIXIY XOTIRA VA ZAMONAVIY XIZMATLAR UYG'UNLIGI IFODASI	773
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOHIYATI VA BAHOLASH MEZONLARI	777
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI	784
Ro'ziyeva Shaxlo Salimboyevna	
AXBOROT TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH VA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISHNI QO'LLAB-QUVVATLASH	788
Samiyeva Maftuna Faxriddin qizi	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI DAROMADLILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	791
Sanayev Javoxir Shovkat o'g'li	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	796
Maxmudov S.T.	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ	801
Юсупова Н.Т.	
SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY O'SISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY FAKTORLAR TAHLILI	807
Rahimova Mushtariybegim Muxammadg'olib qizi	
DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OQIBATLARI.....	812
Abdumalikova G.F.	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA SIYOSATINI SAMARALI BOSHQARISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSION ASOSLARI	821
Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	
RAQAMLI AVIATSIYA EKOTIZIMI: AI/ML, DIGITAL TWIN VA BLOKCHEYN INTEGRATSIYASI	828
Azimova Moxinur Nozimovna	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	834
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	

XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI

G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti magistri

Annotatsiya. Mazkur maqolada xalqaro moliya bozorlarida investitsiya faoliyati bilan bog'liq risklarning mohiyati, ularning asosiy turlari va yuzaga kelish omillari tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy risk-menejment yondashuvlari, xususan, derivativlar, xedj-strategiyalar, sug'urta mexanizmlari, Value-at-Risk (VaR), Stress-test va Scenario Analysis kabi metodlar amaliy qo'llanishi yoritib beriladi. Xalqaro tajribada keng tarqalgan risk boshqaruv mexanizmlari ahamiyati asoslanadi.

Kalit so'zlar: Xalqaro moliya bozori, investitsiya riski, risk-menejment, derivativlar, xedj, sug'urta, Value-at-Risk, stress-test, diversifikatsiya.

Abstract. This article analyzes the nature of risks associated with investment activities in international financial markets, their main types and factors of occurrence. It also highlights the practical application of modern risk management approaches, in particular, derivatives, hedging strategies, insurance mechanisms, methods such as Value-at-Risk (VaR), Stress-test and Scenario Analysis. The importance of risk management mechanisms, which are widespread in international experience, is substantiated.

Key words: International financial market, investment risk, risk management, derivatives, hedging, insurance, Value-at-Risk, stress test, diversification.

Аннотация. В статье анализируется природа рисков, связанных с инвестиционной деятельностью на международных финансовых рынках, их основные виды и факторы возникновения. Также освещается практическое применение современных подходов к управлению рисками, в частности, деривативов, стратегий хеджирования, механизмов страхования, оценки риска (VaR), стресс-тестирования и сценарного анализа. Обосновывается важность механизмов управления рисками, широко применяемых в международном опыте.

Ключевые слова: Международный финансовый рынок, инвестиционный риск, управление рисками, производные финансовые инструменты, хеджирование, страхование, стоимость под риском, стресс-тест, диверсификация.

KIRISH

Globalizatsiya jarayonlari kuchayib borayotgan bir davrda xalqaro moliya bozorlarida investitsiya oqimlari keskin ortmoqda. Shu bilan birga, investitsiya faoliyatiga ta'sir qiluvchi geosiyosiy, makroiqtisodiy va moliyaviy risklar ham ko'paymoqda. Shu sababli, zamonaviy investitsiya boshqaruvi risklarni aniqlash, baholash va ularni samarali boshqarish usullarini ishlab chiqishni talab etadi.

Xalqaro amaliyotda risklarni transfer qilish va transformatsiya jarayonlari bo'yicha boy tajriba shakllangan. Shu bilan birga, pandemiyadan keyingi davrda jahon iqtisodiyotida yuzaga kelgan keskin strukturaviy o'zgarishlar mavjud risklarni boshqarish va himoya mexanizmlarini qayta ko'rib chiqishni, ularni yangi iqtisodiy sharoitlarga moslashtirishni zaruratga aylantirdi. Ayniqsa, global miqyosda har bir risk turining ehtimollik darajasini aniqlash, investitsiya risklarini baholash va ularni boshqarish tizimining samaradorligini oshirish bugungi kunda eng dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Shuni ta'kidlash lozimki, ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlash jarayoni risklarni baholash tizimining eng muhim bosqichlaridan biridir. Aynan ushbu jarayonda ma'lumotlarning to'liqligi, ishonchliligi va tizimlilik yuqori darajada ta'minlanmasa, bu holat risk darajasining ortishiga sabab bo'ladi. Chunki yetarlicha to'liq bo'lmagan ma'lumotlarga asoslangan qarorlar ko'pincha iqtisodiy yo'qotishlarga olib keladi.

Shu nuqtai nazardan, qaror qabul qilish jarayonida ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va yangilab borish uzluksiz amalga oshirilishi lozim. Riskni baholashning har bir bosqichida ma'lumotlarning aniqlashtirilishi va qayta tahlil qilinishi iqtisodiy samaradorlikni ta'minlash uchun zaruriy shart hisoblanadi. Demak, risklarni baholash tizimi aniq mezonlar majmuiga asoslangan holda, ma'lumotlarning sifat va ishonchlilik darajasini inobatga olgan holda tizimli tahlil etilishi lozim.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

An'anaviy tarzda "risk – bu mohiyatan miqdorini baholash mumkin bo'lgan noaniqlik..." tarzida talqin etilsa, "...baholash imkoniyati mavjud bo'lmagan jarayonni iqtisodchilar, Nayt noaniqligi" [1], deb qarashadi. Bizning fikrimizcha, risk — bu baholangan noaniqlik shaklida tushunilishi lozim bo'lgan tushunchadir.

Xususan, "Investitsiya loyihalari risklari" [2] deganda investitsiyaga yo'naltirilgan sarmoya(resurs)ning qaytimliligi qisman yoki to'liq ta'minlanmagan holatda ko'rinishi ehtimol bo'lgan zarar(yo'qotish) tushuniladi.

Safarov (2022) o'z tadqiqotlarida shuni ta'kidlaydiki, har qanday tashkilot investitsiya faoliyatida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan risklarni hisobga olishi, ularni kamaytirish yoki to'liq bartaraf etish choralarini amalga oshirishi zarur. Investitsiya risklari — bu investitsiya jarayonida kutilgan daromadni ololmaslik yoki yo'qotish ehtimoli bilan bog'liq xavflardir [3].

"Investor to'liq portfelning riskli portfelga ajratiladigan qismi haqida qaror qabul qilishi kerak. Ushbu tanlovni amalga oshirish uchun birinchi navbatda kutilayotgan daromad va har qanday mumkin bo'lgan taqsimotga mos keladigan riskni aniqlash kerak. Bu taqsimlash qarorining texnik qismidir. Barcha investorlar uchun umumiy bo'lgan risk va daromad o'rtasidagi mavjud bo'lgan muvozanatni hisobga olgan holda, har bir shaxs riskli portfel va risksiz aktiv o'rtasida to'g'ri taqsimotni tanlashi mumkin." [4].

M.Budnikov (2008) fikricha "Investitsiya risklarini sug'urtalashning o'ziga xosligi shundaki, investitsiya risklari iqtisodiyotning turli sohalariga taalluqli bo'lishi mumkin. Investitsiya risklarini sug'urtalash mol-mulk sug'urtasini hamda javobgarlik sug'urtasini o'z ichiga olishi mumkin. Sug'urta himoyasi shuningdek qo'shimcha raqobat afzalligi sifatida xizmat qiladi va yangi investitsiyalarni jalb qilish uchun muhim shart bo'lib, loyihaning barqarorligini va kompaniyaning bozor qiymatini oshiradi" [5].

Xalqaro moliya bozorlarida investitsiya risklarini boshqarish dolzarb va murakkab masala bo'lib, zamonaviy mexanizmlar bu jarayonni samarali amalga oshirish imkonini beradi. Bugungi kunda investitsiya risklarini aniqlash, baholash va kamaytirish uchun turli moliyaviy vositalar, sug'urta va derivativ instrumentlar, shuningdek, diversifikatsiya va portfel strategiyalari keng qo'llanilmoqda. Shuningdek, texnologik rivojlanish va global moliyaviy integratsiya investorlar uchun real vaqt rejimida monitoring qilish va tezkor qaror qabul qilish imkoniyatini yaratmoqda, bu esa risklarni boshqarish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Xalqaro moliya bozorlarida investitsiya risklarini boshqarishda zamonaviy mexanizmlarning samaradorligini tahlil qilishda bozor holati, risklarni baholash usullari va boshqaruv instrumentlari hamda ularni tartibga solish darajasi muhim ahamiyatga ega. Shu bois mazkur ilmiy maqolada analiz va sintez usullari qo'llanildi hamda iqtisodchi olimlarning investitsiya risklarini oldini olishni ta'minlashga qaratilgan ilmiy-nazariy qarashlari ilmiy abstraksiyalash metodi yordamida o'rganildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Investitsion risklarni boshqarish uzoq muddatli o'sishga intilayotganda investitsiya yo'qotishlarini minimallashtirishga qaratilgan. U diversifikatsiya, aktivlarni taqsimlash, xedjlash va o'zgaruvchanlikni minimallashtiradigan moliyaviy mahsulotlardan foydalanish kabi usullarning kombinatsiyasini o'z ichiga olishi mumkin. Investitsion risklarni boshqarishning ikkita strategiyasi mavjud, ya'ni an'anaviy va zamonaviy [6]. An'anaviy risklarni boshqarish asrlar davomida investitsiyalarning asosi bo'lib kelgan. Ushbu usullar odatda oddiyroq va an'anaviy usullardan foydalangan holda riskni minimallashtirishga qaratilgan.

An'anaviy risklarni boshqarishning asosiy xususiyatlari:

Diversifikatsiya. An'anaviy risklarni boshqarish asosiy e'tiborni turli xil aktivlar sinflari (aksiyalar, obligatsiyalar, ko'chmas mulk va tovarlar) bo'yicha investitsiyalarni diversifikatsiya qilishga qaratadi. Ushbu yondashuv har qanday yagona bozor yoki iqtisodiy omil ta'sirini kamaytirishga qaratilgan.

Aktivlarni taqsimlash. Aktivlarni to'g'ri taqsimlash an'anaviy risklarni boshqarishning asosiy tamoyilidir. Investorlar o'z portfellarining bir qismini risklarga chidamlilik va vaqt tamoyiliga qarab qimmatli qog'ozlar, obligatsiyalar, naqd pul va boshqa aktivlarga ajratadilar.

Uzoq muddatli yondashuv. Risklarni boshqaradigan an'anaviy strategiyalar uzoq muddatli yo'nalishga ega bo'lib, investitsiya fondlari, indeks fondlari kabi yaxshi tashkil etilgan investitsiya vositalari orqali sekin va barqaror o'sishni ta'kidlaydi.

Bond Fokus. Ko'pgina an'anaviy portfellar obligatsiyalar yoki doimiy daromadli qimmatli qog'ozlarni o'z ichiga oladi, ular riskni yoqtirmaydigan investorlar uchun barqaror investitsiyalar sifatida qaraladi.

An'anaviy risklarni boshqarishning afzalliklari:

O'zgaruvchanlikni kamaytirish bo'yicha uzoq tajribaga ega tasdiqlangan strategiyalar.

Kapitalni saqlash va barqaror o'sishga e'tibor qaratishi.

Tushunish va amalga oshirish oson, ayniqsa yangi investorlar uchun.

Zamonaviy investitsion risklarni boshqarish. Bundan farqli o'laroq, tavakkalchilik bilan boshqariladigan zamonaviy investitsiya strategiyalari yanada ilg'or, moslashuvchan va dinamik yondashuvlardan foydalanadi. Ushbu strategiyalar ko'pincha yangi texnologiyalar, muqobil investitsiyalar va ilgari mavjud bo'lmagan faol risklarni boshqarish vositalarini o'z ichiga oladi.

Zamonaviy risklarni boshqarishning asosiy xususiyatlari:

Dinamik aktivlarni taqsimlash. Zamonaviy strategiyalar o'zgaruvchan bozor sharoitlariga faolroq moslashishga intiladi. Masalan, ular joriy bozor tendentsiyalari asosida turli xil aktivlar sinflariga (aksiya, obligatsiyalar, tovarlar) kirish va chiqish uchun aktivlarni taktik taqsimlashdan foydalanishlari mumkin.

Muqobil investitsiyalar. Zamonaviy investorlar riskni kamaytirish bilan birga daromadni oshirish uchun xedj fondlari, ko'chmas mulk, xususiy kapital yoki hatto kriptovalyutalar kabi alternativlarni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu aktivlar ko'pincha an'anaviy bozorlar bilan kamroq bog'liq bo'lib, diversifikatsiyani ta'minlaydi.

Texnologiya va algoritmlardan foydalanish. Zamonaviy risklarni boshqarish ko'pincha ilg'or algoritmlardan, mashinani o'rganish modellaridan va real vaqt rejimida bozor harakatlarini bashorat qilish va portfellarini sozlash uchun miqdoriy tahlildan foydalanadi. Ushbu vositalar inson xatolarini kamaytirishga va risklarni boshqarishda aniqlikni oshirishga yordam beradi.

Xedjing va derivativalar. Zamonaviy risklarni boshqarishda opsiyonlar, fyuchers shartnomalari va svop kabi vositalar bozor o'zgaruvchanligidan himoyalani uchun tez-tez ishlatiladi. Bu investorlarga o'z portfellarini keskin bozor harakatlaridan himoya qilish va o'sishdan foyda olish imkonini beradi.

Risk pariteti. Risklarni boshqaradigan zamonaviy strategiyalar risk paritetini qo'llashi mumkin, bunda nafaqat kapital, balki risk ham yuqori va past bozorlarda ishlashni optimallashtirish uchun turli aktivlar sinflari bo'yicha teng taqsimlanadi.

1-jadval. Risklarni boshqarishning an'anaviy va zamonaviy usullari jihatlarini [6]

Aspektlari (jihatlarini)	An'anaviy risklarni boshqarish	Zamonaviy risklarni boshqarish
Yondashuv	Passiv, uzoq muddatli, diversifikatsiyaga e'tibor berish	Faol, dinamik, moslashuvchanlik va texnologiyaga e'tibor
Ishlatiladigan instrumentlar	Obligatsiyalar, aksiyalar, investitsion fondlar, birja fondlari	Derivativalar, muqobillar, texnologiyaga asoslangan modellar
Riskni kamaytirish	Birinchi navbatda aktivlarni taqsimlash va diversifikatsiya qilish orqali	Taktik tuzatishlar, hedjing va risklar pariteti
Investitsiya davri	Uzoq muddatli	Ham qisqa muddatli, ham uzoq muddatli
Bozorga adaptatsiya	Cheklangan moslashuvchanlik, o'zgarishlarga sekinroq munosabatda bo'lish	Bozor o'zgarishlariga tez moslashish

Investorlar va moliyaviy mutaxassislar investitsiya risklarini tahlil qilish uchun turli xil vositalardan foydalanadilar. Bu usullar asosiy statistik ko'rsatkichlardan tortib murakkab matematik modellargacha. Standart og'ish va beta kabi eng asosiy risk choralari sizga investitsiyalarning o'zgaruvchanligi va bu kengroq bozor bilan taqqoslanadigan asosiy tushunchani beradi [7]. VaR va shartli VaR (CVaR) kabi murakkabroq usullar muayyan ssenariylar uchun riskning nozik ko'rinishini taklif qiladi. Har bir usul o'zining kuchli tomonlariga ega va malakali risk menejerlari odatda yaxshiroq, kengroq risk profilini yaratish uchun ularni birlashtiradi.

1. Standart og'ish. Standart og'ish o'rtachadan tashqari, ma'lumotlarning o'rtachadan tarqalishini miqdoriy jihatdan aniqlaydigan eng mashhur statistik o'lchovdir. Moliyaviy seysmografga o'xshab, u investitsiya faoliyatidagi silkinishlarni o'lchaydi va portfel yoki aktivlarda pasayish yoki ko'tarilishlarni kutishga yordam beradi.

Moliya sohasida u ko'pincha sarmoyaning yillik daromad darajasiga nisbatan tarixiy o'zgaruvchanligini o'lchash uchun ishlatiladi. Masalan, standart og'ishi yuqori bo'lgan aksiya ko'proq o'zgaruvchanlikni boshdan kechiradi, shuning uchun uni yanada riskli qiladi.

Standart og'ish investitsiyalarning o'rtacha daromadi bilan tarixiy natijalardan dispersiyani tekshirish uchun foydalanilganda eng qimmatlidir.

Standart og'ish investitsiyalarning o'rtacha kvadratik farqlari yig'indisining kvadrat ildizini ma'lumotlar to'plamidagi elementlar soniga bo'lish yo'li bilan hisoblanadi: $\sqrt{\sum(x - \mu)^2 / N}$

bu yerda x = ma'lumotlar to'plamidagi har bir qiymat, μ = ma'lumotlar to'plamining o'rtacha qiymati va N = ma'lumotlar nuqtalari soni.

2. Sharpe nisbati

Sharpe nisbati investorlarga ma'lum bir aktivni ushlab turishning qo'shimcha o'zgaruvchanligi uchun qancha ortiqcha daromad olishlarini baholashga imkon beradi. Sharpe koeffitsienti yuqoriroq bo'lsa, riskka qarab sozlangan ish faoliyatini ko'rsatadi. Misol uchun, Sharpe nisbati 1,5 odatda yaxshi, 2,0 juda yaxshi va 3,0 juda yaxshi deb hisoblanadi. Biroq, bu raqamlar siz baholayotgan bozor yoki sektorga nisbatan bo'lishi mumkin. Sharp nisbati keng tarqalgan bo'lsa-da, ba'zi cheklavlarga ega. U daromadlar normal taqsimlangan deb taxmin qiladi va yuqori va pastga o'zgaruvchanlikni bir xil deb hisoblaydi. Ushbu muammolarni hal qilish uchun variatsiyalar ishlab chiqilgan:

Sharpe koeffitsiyenti investitsiyalarning umumiy daromadidan risksiz daromad stavkasini ayirish yo'li bilan hisoblanadi. Keyin, ushbu natijani investitsiyaning ortiqcha daromadining standart og'ishiga bo'linadi: $(R_p - R_f) / \sigma_p$ bu yerda R_p = portfelning daromadi, R_f = risksiz stavka va σ_p = portfelning ortiqcha daromadining standart og'ishi.

3. Beta. Beta butun birja bozoriga nisbatan xavfsizlik yoki sektorning tizimli riskini o'lchaydi. Bu investorlarga investitsiyalarning o'zgaruvchanligini etalon, odatda kengroq bozor bilan solishtirganda baholashning tezkor usulini taqdim etadi. Agar qimmatli qog'ozning beta-versiyasi birga teng bo'lsa, qimmatli qog'oz keng bozor bilan bir xil o'zgaruvchanlik profiliga ega. Beta-versiyasi birdan katta bo'lgan qimmatli qog'oz bozorga qaraganda ancha o'zgaruvchan. Beta-versiyasi birdan kam bo'lgan qimmatli qog'oz bozorga qaraganda kamroq o'zgaruvchan.

Beta investitsiya va bozorning ortiqcha daromadlarining kovariatsiyasini risksiz stavka bo'yicha ortiqcha bozor daromadlarining farqiga bo'lish yo'li bilan hisoblanadi: $\text{Kovariatsiya}(r_i, r_m) / \text{Variatsiya}(r_m)$; bu yerda r_i - investitsiya qaytishi, r_m ortiqcha bozor daromadlari.

4. Risk ostidagi qiymat (VaR). Risk ostida bo'lgan qiymat (VaR) – ma'lum bir oraliq uchun ma'lum bir davrda riskli aktiv yoki portfel qiymatidagi potentsial yo'qotishning statistik o'lchovidir. U investitsiyaning salbiy tavakkalchiligini qamrab oluvchi yagona, tushunarli raqamni taqdim etadi.

Masalan, investitsiyalar portfeli bir yillik 10% VaR 5 million dollarga ega deylik. Shunday qilib, portfelning bir yil davomida 5 million dollar yo'qotish ehtimoli 10% ni tashkil qiladi.

VaR ni bir necha usullar yordamida hisoblash mumkin:

Tarixiy usul kelajakdagi natijalarni loyihalash uchun o'tmish ma'lumotlaridan foydalanadi.

Dispersiya-kovariatsiya usuli (yoki parametrik usul) daromadlarning normal taqsimlanishini nazarda tutadi.

Monte-Karlo simulyatsiyalari taqdim etilgan mezonlar asosida ko'plab ssenariylarni yaratadi.

5. R-kvadrat (R^2). Determinatsiya koeffitsienti sifatida ham tanilgan R-kvadrat (R^2) fond yoki qimmatli qog'ozlar harakatining foiz ko'rsatkichi bo'lib, bu ko'rsatkich indeksidagi o'zgarishlar bilan izohlanadi. Qimmatli qog'ozlar uchun benchmark odatda S&P 500 hisoblanadi, AQSh G'aznachilik veksellari esa bu ishni qat'iy daromadli qimmatli qog'ozlar uchun bajaradi.

Yuqori R^2 (0,85 dan yuqori) fond faoliyati ko'rsatkichlari bilan chambarchas bog'liqligini ko'rsatadi, bu passiv fondlar uchun samarali indeks kuzatuvini yoki faol fondlar uchun potentsial "closet indeksatsiyasini" ko'rsatishi mumkin - bu vaqtda siz passiv boshqariladigan fond uchun yuqori xarajatlar koeffitsientini to'lashingiz mumkin.

R-kvadratning pastligi fondning ishlashi etalon harakatidan tashqari boshqa omillarga bog'liqligini ko'rsatadi.

2-jadval. R-kvadrat usulining baholanish shkalasi [7]

R^2 oralig'i	Ma'nosi
0.00 - 0.30	- Benchmark bilan juda past korrelyatsiya. - Investitsiyalar ko'rsatkichlari benchmark harakatlaridan deyarli mustaqil. - Bu yuqori faol boshqaruv uslubi yoki boshqa aktivlar sinfi yoki sektoriga sarmoya kiritilishini ko'rsatishi mumkin.
0.31 - 0.70	- Benchmark bilan o'rtacha korrelyatsiya. - Ba'zi ishlash ko'rsatkichlari bilan izohlanishi mumkin, ammo boshqa omillar ishda. - Bu benchmarkni hisobga olgan holda faol boshqaruv uslubini taklif qilishi mumkin.
0.71 - 0.90	- Benchmark bilan yuqori korrelyatsiya. - Investitsiyalar samaradorligining ko'pchiligi benchmark harakati bilan izohlanishi mumkin. - Bu ba'zi faol qarorlar qabul qilishda benchmarkga yaqindan rioya qiladigan boshqaruv uslubini ko'rsatishi mumkin.
0.91 - 1.00	- Benchmark bilan juda yuqori korrelyatsiya. - Indeks fondlari uchun bu samarali kuzatuvni bildiradi.

Xalqaro amaliyotdagi risk boshqaruv mexanizmlarini joriy etish mahalliy korxonalar uchun investitsion jozibadorlikni oshiradi. Ayniqsa, valyuta risklarini xedj qilish instrumentlari va sug'urta mexanizmlarining kengayishi xorijiy investorlar uchun muhim kafolat bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xalqaro moliya bozorlarida investitsiya risklarini boshqarish bugungi kunda har bir davlat va investor uchun dolzarb masaladir. Zamonaviy mexanizmlar – derivativlar, sug'urta, diversifikatsiya, VaR, stress-test va FinTech yondashuvlari investitsion muhit barqarorligini ta'minlashda asosiy vositalardan biridir. O'zbekiston moliya bozorida ham ushbu mexanizmlarning keng qo'llanilishi xorijiy kapital oqimini jalb etishda hal qiluvchi omil bo'lishi mumkin.

Investitsiya loyihalari murakkab va tez o'zgaruvchi sharoitlarda amalga oshiriladi, bu esa risklarni to'liq va aniq aniqlashni qiyinlashtiradi. Ko'pincha loyiha boshlangach aniqlanadigan yashirin risklar mavjud bo'ladi. Bundan tashqari, risklarni aniqlash jarayonida sub'ektiv baholash, ma'lumotlarning yetishmasligi yoki ishonchsizligi muhim to'siqlar sifatida namoyon bo'ladi.

Shu sababli, investitsiya risklarni samarali boshqarish quyidagi tamoyillar asosida amalga oshirilishi lozim:

Risklarni tizimli aniqlash: Loyiha davomida risklarni muntazam ravishda aniqlash va ularni tahlil qilish jarayonini yo'lga qo'yish;

Obyektiv baholash metodlaridan foydalanish: Risklarni baholashda statistik vositalar, simulyatsiya modellari va boshqa ilmiy asoslangan usullardan foydalanish;

Moslashuvchan boshqaruv strategiyasi: Risklar va loyiha sharoitlaridagi o'zgarishlarga tezkor moslashadigan strategiyalarni ishlab chiqish;

Monitoring va nazorat tizimi: Risklarni doimiy kuzatib borish va kerak bo'lganda tezkor tuzatish choralari qo'llash;

Ushbu yondashuvlarni qo'llash investitsiya loyihalarining muvaffaqiyat ehtimolini oshirishga va potentsial zararlarni minimallashtirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Джеффри Окамото. Неопределенность Найта. // Финансы и развитие, Сентябрь 2020. С.10-11. // <https://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/fandd/2020/09/pdf/fd0920r.pdf>.
2. Большаков С.О. (2018) Страхование инвестиционных рисков. Международный научно-практический интернет-журнал «ПРО-Экономика» Номер 8, 2018 (август). С.1-6.
3. Сафаров К.Б. (2022) Инвестиционные риски: классификация и методы их оценки. Central asian journal of innovations on tourism management and finance, Volume: 03 Issue: 10|2022 ISSN: 2660-454X 213-220 стр.
4. Bodie, Z., Kane, A., & Marcus, A. J. (2021). Essentials of investments (12th ed.). McGraw Hill. p – 134.
5. Будников М.Ю. Развитие системы страхования инвестиционных рисков предприятия. Автореферат диссертации на соискание ученой степени Кандидата экономических наук. Москва-2008.- с – 23 стр.
6. Straits Financial Group. (2025). Managing Investment Risk: Traditional vs Modern Approaches. June, 2025, from <https://www.straitsfinancial.com/insights/managing-investment-risk-traditional-vs-modern-approaches>.
7. Segal, T. (2025). 5 Most Common Measures For Managing Your Investment Risks. Investopedia. June, 2025, from <https://www.investopedia.com/ask/answers/041415/what-are-some-common-measures-risk-used-risk-management.asp>.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
